

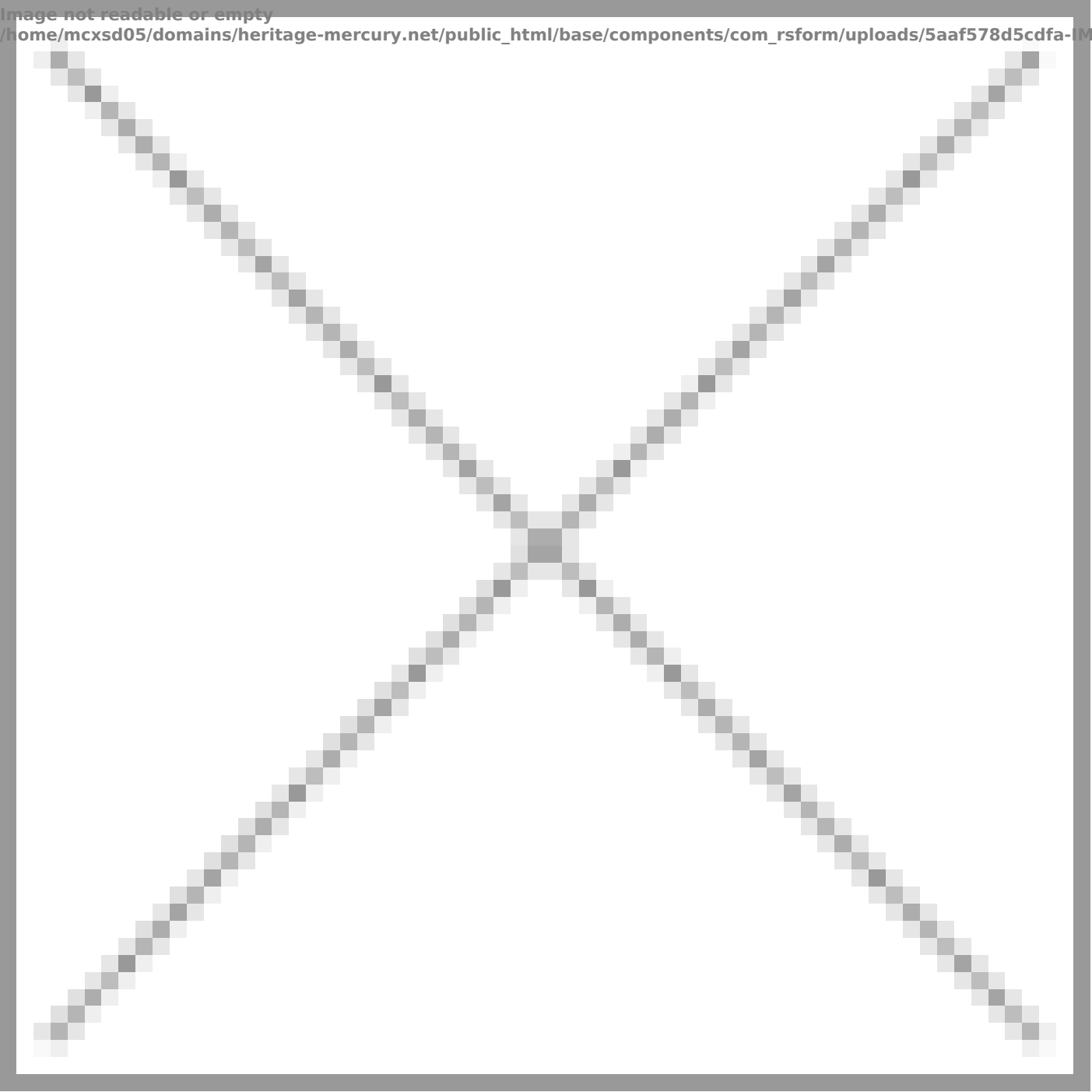
Ime predmeta 1	JAMSKI VOZIČEK TRUGCA
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.231.Idrija
Upravljavec	Mestni muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija
ID številka / EŠD	510:IDR;RZ-122
Klasifikacija dediščine	Rudnik

OPIS

Kratek opis	Jamski voziček trugca danes ne šteje med tirna vozila. Na osnovni jekleni nosilec, ki je izdelan (kovan) iz ploščatega jekla, sta spodaj privijačeni obe osi s kolesi. Ulita kolesa so dveh premerov (132 in 190 mm). Zaboje vozička je lesen in ojačan s ploščatim jeklom. Dno zaboja je obloženo z jekleno pločevino zaradi obrabe. Del pločevine manjka. Na eni manjši stranski stranici je ročaj premera 17 mm in dimenzij 235 × 88 mm. Volumen vozička je 0,084 m ³ .
Mere	Dolžina 106,5 cm, širina 34,5 cm, višina 70 cm.
Materiali	Lito železo, jeklo, les – smreka.

Datacija	Prva polovica 20. stoletja.
Avtor / Proizvajalec	Rudnik živega srebra Idrija.

Slikovne priloge

Prvotna raba

Jamski voziček trugca je tako ime dobil zaradi dimenzij in izgleda, sicer pa je šlo za nadgradnjo »vozička z vodilnim žebliem« (ogrski voziček), iz 15. stoletja. V idrijskem rudniku so jih uporabljali več stoletij. Okoli leta 1850 so v Rudniku prešli na uporabo klasičnih jeklenih valjanih tirnic. Takrat so tudi rekonstruirali trugce, ki so jim odrezali vodilni žebelj. Izdelane so bile v idrijskem rudniškem obratu, glede na potrebe. Uporabljali so jih na mestu izkopa rude, do koder še ni bila položena klasična jamska proga. Deset do dvanajst triglnov (nečke), je bilo potrebnih, da je bila trugca polna (300 kg). Napolnjene trugce so nato po podstavljenih deskah potiskali proti jaškom ali v sipko. Okrog leta 1950 so jih po večini zamenjali vozički imenovani »Korejci«, a so v uporabi ostale še vsaj do konca leta 1961.

Sedanja raba

Jamski voziček trugca se ohranja, varuje in prezentira kot pomemben spomenik dediščine rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Obiskovalci si ga lahko ogledajo v okviru stalne razstave Mestnega muzeja Idrija, »Pet stoletij rudnika živega srebra in mesta Idrija«. Obenem ga je mogoče uporabiti tudi za različne oblike promocije dediščine živega srebra. Mestni muzej Idrija hrani več trugc. Vozičke te vrste sicer lahko najdemo tudi v vseh večjih, predvsem pa za transport specializiranih muzejih v Evropi in v nekaj drugih muzejih v Sloveniji. Toda dodatna vrednost opisane trugce je v tem, da je bila izdelana in prilagojena skladno s potrebami Rudnika živega srebra Idrija.

Prvotna lokacija

Jama Rudnika živega srebra Idrija.

Sedanja lokacija

Mestni muzej Idrija, grad Gewerkenegg (razstavni prostor 7).

STANJE OHRANJENOSTI**Zgodovina**

opravljenih posegov	Opisan predmet je zgledno restavriran. Vse površine so bile očiščene s peskanjem in pobarvane temeljno in pokrivno. Dodatni posegi zato niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga Mestnega muzeja Idrija; - Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota v Idriji, zbirka načrtov, predal B2; - Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota v Idriji, fond RŽS, IDR 55, gradivo po letu 1955, t. e. 188.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	7. 3. 2018
Datum urejanja	Never